

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

РЕЗИМЕ
ИЗВЕШТАЈА О РЕВИЗИЈИ СВРСИСХОДНОСТИ ПОСЛОВАЊА
„Управљање биомасом као обновљивим извором енергије“

2. фебруар 2023. године

Обновљиви извори енергије се налазе у природи и обнављају се у целости или делимично, посебно енергија водотокова, ветра, неакумулирана сунчева енергија, биомаса, геотермална енергија, биогорива, биогаз, синтетички гас, депонијски гас, гас из постројења за третман комуналних вода и отпадних вода из прехранбене и дрвно-прерађивачке индустрије које не садрже опасне материје. Законом о коришћењу обновљивих извора енергије прописано је да је коришћење енергије из обновљивих извора у јавном интересу Републике Србије и од посебног значаја за Републику Србију.

Биомаса представља значајан енергетски потенцијал Републике Србије. Потенцијал биомасе се процењује на 3,448 милиона тен (тона еквивалената нафте) и у укупном потенцијалу обновљивих извора енергије (ОИЕ) учествује са 61%. Од овог потенцијала највећи део чине потенцијал дрвне биомасе – 1,53 милиона тен и потенцијал пољопривредне биомасе – 1,67 милиона тен (остаци у ратарству, сточарству, воћарству, виноградарству и примарној преради воћа), док је потенцијал биоразградивог комуналног отпада процењен на 205 хиљада тен. Биоразградиви отпад (осим комуналног) чине и отпадна јестива уља и отпад животињског порекла (кафилеријски кланични отпад) у укупној количини од 0,043 милиона тен/г. Од укупно расположивог потенцијала дрвне биомасе у 2012. години у време израде Стратегије развоја енергетике, неискоришћен потенцијал је износио 0,509 милиона тен, односно око 33%, док је неискоришћен потенцијал пољопривредне биомасе 1,637 милиона тен, односно 98% укупног потенцијала. Потенцијал биомасе је расположив на целој територији Републике Србије. Дрвна биомаса се највећим делом налази на подручју централне Србије, а пољопривредна биомаса на подручју АП Војводине.

Један од стратешких циљева дефинисаних Стратегијом развоја енергетике Републике Србије до 2025. године јесте повећање производње енергије из ОИЕ ради смањења увозне зависности и подизања енергетске безбедности, а стратешки правац деловања је, између осталог, замена коришћења фосилних горива (угља, мазута, лож уља и природног гаса) за грејање.

Ревизијом смо обухватили активности следећих надлежних субјеката који директно или индиректно могу допринети већем коришћењу потенцијала биомасе у производњи енергије:

- Министарство рударства и енергетике;
- Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај;
- Град Бор;
- Град Пирот;

- Општина Бајина Башта и
- Општина Рума.

Након спроведене ревизије сврсисходности пословања утврдили смо следеће:

Ефикасније планирање, реализација и координација активности надлежних државних органа, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе у циљу коришћења обновљивих извора енергије, довели би до веће употребе биомасе уз рационалније трошење буџетских средстава.

Наведено заснивамо на налазима и закључцима који су изложени у наставку текста.

Закључак 1: Планирање није било у довољној мери ефикасно, јер нису припремљена и донета сва планска документа са дефинисаним мерама и активностима у циљу већег коришћења биомасе као обновљивог извора енергије у ревидираном периоду.

- Налаз 1.1: Министарство рударства и енергетике није у потпуности успоставило стратешки оквир за управљање биомасом као ОИЕ.
- Налаз 1.2: Покрајински секретаријат и ЈЛС – субјекти ревизије нису у довољној мери планирале активности у циљу коришћења биомасе као обновљивог извора енергије.

Закључак 2: Реализација планираних активности за замену фосилних горива биомасом није остварена у довољној мери, што је довело до недовољне искоришћености потенцијала ОИЕ за производњу енергије.

- Налаз 2.1: Регулаторни оквир није у потпуности успостављен јер нису донета сва подзаконска акта и нису реализоване све активности из планских докумената у циљу замене фосилних горива обновљивим изворима енергије, услед недостатка координације између државних органа.
- Налаз 2.2: Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај и јединице локалне самоуправе – субјекти ревизије нису у довољној мери реализовали активности промоције коришћења биомасе, у циљу замене фосилних горива обновљивим изворима енергије и заштите животне средине.

Закључак 3: Ефикаснија координација између надлежних државних органа, органа аутономне покрајине и јединица локалне самоуправе у реализацији пројеката повећања коришћења биомасе, довела би до рационалнијег трошења буџетских средстава.

- Налаз 3.1: Координација надлежних субјеката у реализацији пројеката преласка са фосилних горива на биомасу није у довољној мери била ефикасна, што је утицало на кашњење у реализацији пројеката и повећање буџетских расхода.
- Налаз 3.2: Пројекат који је суфинансирао Покрајински секретаријат за енергетику, грађевинарство и саобраћај није приведен намени јер Уговором о додели средстава корисник није за то обавезан, нити је дефинисан рок за његову реализацију.

Државна ревизорска институција је након спроведене ревизије сврсисходности пословања на тему „Управљање биомасом као обновљивим извором енергије“ субјектима ревизије дала одговарајуће препоруке у циљу ефикаснијег планирања и спровођења мера за коришћење потенцијала биомасе као обновљивог извора енергије.